

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe o luna 2

Nr-ii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un sir garinond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Urbán Iván.

(*) Așa-l cheamă adică pe comitele suprem al comitatului nostru. Un bărbat care și-a luat nobila misiune nu numai să represinte cu demnitate și putere ideea, dar vremea ce-i rămâne liberă o consacră — *bisericii române.*

Da, biserică române, căci dela moartea episcopului Goldiș încoace cu nimic nu s'a frământat d. Urbán mai tare de cât cu greaua problemă: *să ne pună episcop pe Augustin Hamsea.* A și lucrat în interesul acestuia cu un zel ne mai văzut.

După Rusali, făcuse — așa zicând — apel în „Aradi Közlöny” ca Vasiliu Mangra să-și retragă candidătura, parcă alegerea unui episcop ar fi ca alegerea de slujbași la comitat: înaintezi rugare, dar o retragi când comitele suprem și de altfel te asigură că — nu te vrea....

Ear după ce Mangra tot a fost ales, Urbán Iván cu prietini s'ei Vászrhelyi, Vancsó și Beles János au dus campania cea mai detestabilă pentru a determina pe ministru să nu pună întărirea.... Il asigurau că a treia oară Hamsea va reuși, de ore-ce acum Beles, marele elector, a ghicit mijlocul cum să spargă „partidul lui Mangra”.

Ce dureroasă și mai ales genantă — a fost pentru d. comite suprem a treia și sperăm definitivă cădere alui Hamsea, s'a putut vedea din coloanele lui „Arad és Vidéke”, foaia oficioasă a tovarășiei Urbán și Vászrhelyi. Numitul ziar a spumegat, nu altceva, când a văzut că „partidul lui Mangra” departe de a fi „spulberat” în urma uneltirilor de tot felul, dar iese din alegere mai încheșat și mai tare....

Bărbat puțin îndemânat în ale politicii, mai ales că rol de conducător n'a dus nici odată, ci, după cum

au spus-o adeseori și cei dela „Függetlenség”: d-sa merge în toate pe calea ce-i indică Vászrhelyi Laszlo, — comitele suprem al Aradului nu se poate resemna. Mai ales nu-i intră în minte cum de Mangra trăește, vorbește și făptuește.

D'aceea lucru ce rar se vede și cel puțin e foarte neobișnuit d. comite cu propria iscălitură, se apucă să dispute cu vicarul Mangra din Oradia-Mare.

Să povestim însă lucrurile.

„Nagyvárad” a publicat o con-vorbire ce redactorul său a avut cu vicarul Mangra.

A fost, se înțelege, vorba de alegerea de episcop. Intre altele, vicarul Mangra a dat expresie mirării că și acum săgețile celor nemulțumiți cu alegerea sunt îndreptate în contra sa. Nu înțelege acest lucru îndeosebi din partea foștilor apponyști, cum e și Vászrhelyi și Urbán, cari acum fac caz că episcop aleg „ultraștiți” pe care îi acuză pentru sentimentele lor, numindu-i nepatrioți; concursul acelu-răși „nepatrioți” a fost însă solicitat cu prilejul alegerilor dietale din 1884 chiar de către Vászrhelyi și Urbán.

Năpraznicul nostru comite suprem vine acum și desminte această aserțiune. Vezi Doamne, să nu planeze asupra-i nici un moment bănuială. Pentru present d-sa dovedă că nu stă de vorbă cu noi, ci prieten le este numai francmasonilor Beles și Boksán....

Zadarnic desminte însă. Doar ceea-ce a afirmat Vasiliu Mangra o știu toți fruntașii români din comitatul Aradului. Ori cât de categorică este deci desmintirea d-lui Urbán, ea nu poate altera fapte petrecute.

De altminteri însuși d. Urbán recunoaște:

„E fapt, că o parte mare a Românilor cetățeni unguri cu sentiment patriotic au votat pentru candidații

partidului național (apponyist) îndeosebi în cercurile Chișineului, Pecica și Sântaneș....

Vorba e numai că atunci tovarășia Vászrhelyi-Urbán era în opoziție și în mare strimtoare; avea deci nevoie de Români, ear acum ajungând la putere, crede că ne poate trata cu suveran dispreț....

O să mai ajungă însă d. Urbán să recunoască, de bună voie ori de silă, că „ultraștiți” de azi sunt patrioții d'atunci.... După cum da-vom de altfel întâlnire d-lui Urbán pentru a-i dovedi cât de puțin pricepe politica și ce rău își servește patria când se ia la ceartă cu noi.

De altminteri desmintirea d-lui Urbán e redusă la zero prin dovezile ce-i opune vicarul Mangra, dovezi pe cari li a făcut cunoscute atât ziarelor din Oradia cât și lui „Függetlenség” din Arad.

Rămâne un singur lucru ce mai poate îngăima d. comite suprem: că el într'adever nu și da seama despre acel pact ori că a uitat ce s'a petrecut.

Omul care nu știe însă multe și e uituc, să nu dispute.

144 școli noi de stat.

Ministrul Wlassics în luna Septembrie 1903 ear vor fi deschise 144 de școli de stat în 98 de comune, dintre aceste 98 comune 28 sunt fur maghiare, ear 70 de comune sunt mixte în privința limbii. Mai ales aceste din urmă au să fie fericite. In aceste școli vor primi până 256 de apostoli scăpați de prin preparandiile de stat și desertați de pe la cele confesionale. Distribuirea bine-cuvântării se va face în chipul următor: Pentru a sprigini acțiunea printre patrioții lipiți pământului dintre bieții ruteni, se vor așeza 12 școli cu 16 dascăli, unde Rutenii vor auzi ideile mântuitoare într-o limbă cu totul

neînțeleasă de ei, dar cauza la apariență fiind mântuită, ovreii va putea procopsi și mai departe materialicește șermana rutenime. Șvabii, Sârbii și Slovacii de prin jurul capitalei, de prin Moson, Abauj și din Torontal încă vor și binecuvântați din cei 256 dascăli de propagandă, unguirimea de pe Alföld va primi de tot numai 46. Dela milleniu încoace din cele 1000 școli de stat promise, până acum Wlassics a pus la cale 724.

Preocupări culturale.

„A fost admirabilă” — eată exclamațiunea tuturor aceluora cari au participat la serata eminesciană aranjată de „boemi” în Casa Națională. Și fără a exagera câtuși de puțin, nici vrem să măgulim pe nimeni, putem constata, că într'adever, serata a fost o demnă apologie memoriei marelui poet. In altă parte ne ocupăm de tot decursul seratei. Aci vrem să stăruim numai asupra însemnătății culturale a acestor fel de prestațiuni.

Se știe amune, că fie-care popor, chiar cele mai culte din apus, nu se mulțumește cu câte cetățenii au învățat în școli, ci prin diferite conferențe, ba chiar cursuri regulate publice, caută să-și deservăască educația și instrucțiunea. In urma acestor năsuințe s'au înființat și dezvoltat academile, ateneele și alte asociațiuni culturale.

Serac în cultură și mai ales trăind în jurări așa de grele, că nici al școlii cărțurarit nostri nu a avut șansa să facă studiile în școli române.

Seratele inaugurate în Casa Națională cel puțin așa cum s'a petrecut Mercur menirea și pot să fină lăcul conferențe publice cari monat în orașe mari, c stoc puternic de bărbați inteligenți, s menesc.

Cei, cari la început au cetit amun cam șagălnice ale „boemilor” nostri, și crezui că e vorba numai de petreceri ușoare. Chiar prima conferență însă, ținută de Ș. Secula, i-a putut convinge, că preocupă celor care aranjează seratele este cât se poate de serioasă. A doua serată: cu un program încă și mai bogat și executat și mai conștiincios, este garanția, că în viitor

George Baritiu

și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

19.

București, 2 Mai 1838.

Domnule și frate,

Mă grăbesc a te înștiința că articolul d-tui Maiorescu, ce s'a văzut în Foaia literară cu Nr. 16 a făcut aici o impresiune foarte tristă și a băgat pe om în primejdie, încât nu știu cum va putea să iasă. Atât numai zic: Dumnezeu să-l scape!

Domnule! Pentru binele ce dorești la toți Români, fie din ori-ce parte vor fi, te rog eu și toți care simt bine, încetează cu articole de acestea, care supără și vatămă; căci în loc de a folosi ceva, strică foarte mult încât nu-ți poți închipui.

1) Articolul în care Ioan Maiorescu — în formă de scri-soare — critica cultura, literatura și școala din Țeara-Românească apăruse în „Foaie literară” la 16 Aprilie 1838. Apărarea Bucureștenilor se poate urmări în V. A. Urechia, Istoria școalelor, ol. II. p. 85-81. De ce-l va fi dat Urechia toemal atata loc, de ce-l va fi consacrat chiar trei reproduceri în facsimile nu înțelegem. Dar de oare-ce din cele 16 pagini de tipar și 8 de faximile ale lui Urechia nu reiese o lămurită și mai ales nu o judecată dreaptă, reproducem și noi tot ce poate explica interesantul incident. E de notat că Fl. Aaron a iscălit — cel din urmă — pâră cătră eforie, și că ea este scrisă de Simeon Mar-tovici, care a și subscris-o cel dintâiu.

Mărginește-ți condeii mai mult a învăța decât a satiriza. Aceasta o așteaptă dela Dumniata toți cei buni, aceasta o doresc și eu.

F. Aaron.

20.

Blaj, 19/31 Iulie 1838.

Prietine!

După-ce face o lungă erată la un articol din Foaie, Cipariu continuă: Una-ți mai însemn — să nu te superi — mi-se pare că ai început a te linguși către Teren-Moldoveni. Le dai sfaturi cu grosul, când într'una când într'alta și a le apăra modul lucrării lor. Eu știu bine că ești îngrijat pentru soartea viitoare. Poate și aceea te îndeamnă la multe. Dar mi-e milă, să mă crezi, când dai sfaturi la oameni, — Români — ce nu sunt harnici, și să vrea, a le împlini. Nu-i ce să ne fățăm, slăbiciunea noastră este reală, nu fictivă, ori-ce ni-se pare nouă. Nici nu suntem în stare de a ne măsura cu Europa... O, oh, departe încă suntem și multe încă trebuie să suferim, numai de n'am trebui să suferim dela noi înși-ne....

T. Cipariu

21

Zlatna, 19 August, 1838.

Domnule Redactor,

... Criticele ce mai ai asupra ortografii mele, te rog tipărește-le, ca să ved gândurile tuturor; că poate fi, că văzând cuprinsul, voi mai zice și eu ceva cu vremea. D-lui Maiorescu spune-i despre partea mea mulțumită pentru-că vrea să mă apere și să-i scri că eu nu sunt mulțumit să mă apere numai cu gura, ci să prindă condeii; condeii nu-i șabie, cerneala nu-i sânge. Eu ași fi poftit să-i ved

disertația despre natura limbii noastre. Ce tace? Poate-i frică de censură. — Audaces fortuna juvat...

Dr. V. Popp.

22.

(Dia scrisorile tainice.) 2)

3

Craiova, 26 August 1838.

Prietine!

Cât de scumpă e petrecerea cu oamenii de asemenea simțeminte, cunoaște acela, care se lipsește de dinsa. O soție bună, cinstită și harnică, un traiu cumpătat, un început de rodul vieții căsătorești, cetania, gândirile și lucrul, în urmă mulțumirea cu care me-las seara pe așternut că mi-am făcut datoria, sunt isvoarele fericirii mele. La aceste mai vin și altele: dragostea și prețul din partea tuturor orașenilor cu cari petrec, apoi rodul poveștelor mele adaugă la fericire-mi. In cuvântarea dela examenul acesta vorbi împotriva învățătorilor particulari frinți, *) cari se aflau în unele case mai însemnate: și astăzi văz că nu mai sunt. Aceste pot să mulțumească destul. Totuși complinirea fericirii mele lipsește. N'am un om, care s'ar uni cu mine în păreri, pornite și lucrurile mele.

(Va urma).

2) Scrisorile următoare, trei la număr, sunt un memori aproape complet asupra motivelor ce hotărâu lucrările lui Maiorescu. Ele au fost trimise de-odată lui Baritiu.

3) In articolul din „Foaie literară” vorbise contra literatur franceze. I. Maiorescu era determinat cu criticele sale de ed-cația sa foarte serioasă, germană.

În numele membrilor acționari vorbesc dl. adv. Nic. Proștean, mulțumind direcțiunii și funcționarilor pentru zăbul neobosit, cu care au condus lucrările institutului.

Adunarea se ridică la orele 11 $\frac{1}{2}$.

NOUTĂȚI.

ARAD, 21 Februarie n. 1903.

Știri personale. P. C. Sa I. Pap, nou alesul episcop al Aradului, a fost primit ieri în audiență și de primul ministru Széll.

Lăcrarea generală este că nou alesul, după ce va fi confirmat de Sinodul episcopesc, va fi recomandat, în scurtă vreme, spre înțarire. P. C. Sa a sosit azi la reședință.

Urbán Iván strâns cu ușa. Așa ca din senin, ne pomenim în ziarele de ieri că dl. Urbán, zelosul nostru comite suprem, desminte faptul cunoscut de toată Românimea din Arad, că la 1884 partidul apponyist a pactat cu naționaliștii români.

Vine însă vicarul V. Mangra și arată dovezile: manifestul lansat de naționaliștii români, în fruntea cărora era mult regretatul Stănescu, manifest redactat și lansat după ce între căpeteniile celor două partide s'a ajuns la înțelegere așa fel, că apponyistii în anume cercuri să spriginească pe candidații români care căpeteniile române să facă propaganda pentru candidații apponyști. Așa s'a ajuns că la Pectea, de pildă, apponyistul Gsál Jenő a învins pe guvernamentalul conte Károlyi.

Vicarul Mangra se provoacă — în privința asta — și la martori maghiari. Pe Români îi poate lua pe toți de măturie.

Bietul Urbán! Nu era oare mai bine să tacă?

Statuia M. Sale, ce se va ridica în Caransebeș, se știe, a fost comandată la sculptorul Fadrusz. La 16 c. numitul artist a și fost în Caransebeș pentru a alege locul unde să fie așezată statuia. S'a ales pieța Francisc Iosif. În comisia pentru alegerea locului au fost comitele suprem și vice-comitele, vicarul arhimandrit Musta, primarul Burdia, Ilie Curescu și alții.

Duel. Ziarele maghiare sunt pline cu amănunte despre duelul ce a avut loc Joi între baronul Fejérváry, ministru de onoare și între deputatul kossuthist Lergyel Zoltán. Acesta din urmă a atacat cu acria vehementă, dar și bărbăntul general a parat așa de bine, că a rupt două săbii. Ministrul, care e de 73 ani, totuși a fost rănit ușor la mână. Duelul a avut loc în casarmă Francisc Iosif din Budapesta.

Filomela Mexicului i se zice marele artistă Marcela Lindh, care pela începutul lui Martie va veni să dea un concert în Arad. Cel mai mare critic musical al lumii, care au avut prilej să o audă cântând, scriu cu mare entuziasm despre vestita artistă. E mare interesarea și în Arad față de viitorul concert.

Acompunerea la pian o va avea o Dienzi Oszkár. Bilete se găsesc la librăria Ifju Klein Mór.

Jókay de 78 ani. La 19 Februarie marele literat al Ungurilor, Jókay Mó, și a sărbătorit a 78 a aniversare a nașterii sale. Ceea ce e rar, la Jókay nu este numai vîrstă înaintată, dar puterea de muncă. S'acum el scrie în continuare și cu o vervă neînțecută.

Hymen dl. Dr. Parteniu Barbu s'a logodit cu d'șoara Mărioara Pop din Bocsig. Multe felicitări.

Ministrul Darányi în ședința de ieri a consiliului orașenesc din Panciova a fost ales cetățean de onoare.

Moartea unui naționalist slovac. Ioan Kohut, avocat și un stălp puternic al partidului național slovac, a încetat din viață în T.-Sti-Martin. Kohut e vestit și din timpul revoluției din 1849, când a luptat în contra honvezilor maghiari. Sub sistemul lui Bach a fost asesor la tribunalul comitatului Turoč, ear mai apoi a deschis cancelaria advocațională și ca atare a luat parte activă și cu multă energie a stăruit la fondarea societății literar-culturale „Matija” și a gimnasiilor slovace. Avocatul Pavel Mudron, un alt fruntaș slovac, a ținut un discurs funebru, preamărind deosebita lui merite.

Jubileni de 50 ani dela inaugurarea Teatrului Național se va sărbători în seara de 13 Februarie curent.

Programul, foarte variat, cuprinde scene din Fântâna Blandasiei și Noaptea Furtunoasă, precum și o revistă într'un act Din viața teatrului: (1853—1903) de dl. Olănescu-Ascanio.

Academia Română a primit două noul donațiuni de acte și documente foarte importante și interesante:

Dl. Alex. C. Pătărlăgeanu, avocat în Tecuci, a bine-voit să-i dăruiască un chi risov original pe pergament, din Ștefan-cel-Mare, cu data 12 Ianuarie 1495 (7003) Prin acest chirisov se întărește stăpânirea lui Fetea și fraților săi Vasiliu și Tatu peste jumătate din siliștea Fundent pe Bérhad, pentru slujba credincioasă la Curtea domnească.

Dl. Nerva Hudoș, ajutor de bibliotecar în serviciul ei, i-a dăruit o prețioasă colecțiune: 163 scrisori dintre anii 1850—1853 și anume: 5 dela A. T. Laurian către S. Barnuț (1850), 8 dela G. Barișiu către I. Măiorescu (1851—1852) și 150 dela diferiți fruntași Români către A. Papiu-Iliarian.

Archiducesa Luisa, după știrile mai nou, încurând va părăsi sanatoriul elvețian și se va stabili la Menton. Apoi se va întoarce definitiv în Austria. Se asigură însă că ea nu se va mai întâlni cu Giron.

Tolstoi, marele moralist și scriitor, într'un interviu, a osândit-o aspru, spunând că nu poate fi nimic nobil într'o mamă care își părăsește copil pentru o dragoste sensuală.

În amintirea iubitorilor reposați. Din incidentul trecerii la cele eterne a mult regretatului *distins dascăl*, fost referent școlar, vice pres. al Reuniunii române agricole, membru în direcțiunea Reuniunii române de înmormântare, membru și cald sprijinitor al Reuniunii sodalilor români, Dr. D. P. Barcianu, presidentul Reuniunii sodalilor, dl. Victor Tordășianu, dăruiește, în loc de cunună, suma de 10 cor. fondului văduvelor și orfanilor și meseriașilor rom creat de Reun. cor. rom. din Sibiu.

Biblioteca „Academiei Române”. Mișcarea în luna Ianuarie 1903. I. Consultarea. A) Cărți tipărite: 1. Cerute cu buletine: 635 cetitori, 2620 volume. 2. Imprumutate acasă: 15 cetitori, 95 volume. Total: 650 cetitori, 2.715 volume. Aflătoare în sala de lucru: Cărți (suma medie) 1647 volume. Aflătoare în sala de lucru: Reviste române 16 volume. Aflătoare în sala de lucru: Reviste străine 122 volume. B) Manuscrise și documente: Manuscrise consultate 67 cetitori, 244 volume. Documente consultate 12 cetitori, 983 volume. II. Sporirea. Primite: 1. Conform legii dela 1 Aprilie 1885, 108 volume și broșuri, 193 numere de reviste române, 21 atlase și cărți, 4 foi volante, 2. În dar sau în schimb 20 volume și broșuri, 7 ziare românești, 32 reviste străine, 7 atlase și cărți, 5 stampe și portrete, 94 volume manuscr. documente, 62 fotografii clișee 599 3. Cumpărate 45 volume și broșuri, 90 numere reviste străine, 3 volume manuscr. Total 173 vol. și broșuri, 200 ziare românești din țeară, 122 reviste românești din țeară, 122 reviste românești din afară, 28 atlase și cărți, 5 stampe portrete, 97 volume manuscr., 62 documente, 599 fotografii 4 foi volante.

În Camera Belgiană, cu ocazia discuțiunii tarifelor române asupra băuturilor alcoolice, au fost mari scandale. Deputatul profesor Denis, a apostrofat pe ministrul președinte Smet de Naeyer cu cuvintele de „mincinos și păcătos”.

O ședință a ținut până la orele 7,50 dimineața.

Cu 83 voturi contra 24 s'a reușit a se adopta proiectul pentru urcarea drepturilor de vamă asupra importului băuturilor alcoolice și pentru desființarea taxelor asupra importului cafelei.

Fenomen. De câte-va zile la Veneția se petrece un fenomen necunoscut până acum. În momentul refluxului, care are loc seara, apele scad așa de mult, încât vasele nu mai pot să navigheze. Se așteaptă pe a doua zi fluxul, pentru-ca navigația să se poată face.

Acest fenomen se produce la Veneția pentru prima dată.

„Sămănătorul”. Revistă literară săptămânală N-1ul 5 anul II are următorul număr: Artur Stavri. — Mult așteptatul (poesie). Miron Aldea. — Note de drum. Ioan Bărsăneanu. — Plănsul pietrei (Poesie). II. Chendi. — Frumoasa Loreley. II (studiu). D-nii Aughel și St. O. Iosif. — Agnes (Baladă de Arany). Gh. — Alb și negru. (Dare de seamă). Vasile Pop. — La vrăjitoare (Poesie). Red. — Informațiuni literare și artistice. — Răspunsuri. Redacția: Calea Victoriei, Nr. 56. (Hotel Imperial). Administrația: Strada Regală, nr. 6. (Hotel Union. București). Abonamentul 10 lei pe an. Numărul 20 bani.

Jubileul Papei. Lmea catolică a avut ieri zi de sărbătoare: ieri s'au implinit adică 25 ani de când pe tronul S-tului Petru șede actualul papa Leo XIII. Un singur papa — afară de S-tului Petru a stat atâta pe tron: predecesorul său Pius IX, care însă la 1871, când era jubileul, n'a avut voie să sërbeze. Și din acest punct de vedere deci lumea catolică are motiv să sërbeze.

Necrolog. Subsemnatul cu inima frântă de durere aducem la cunoștință înțarea din viață a neuitatei noastre fiică, soră, nepoată, vărușană, fină, amică ect. Silvia Ecaterina Despa, în etate abea de 10 ani, întâmplată în 4/23 Tauș 1903. Actul înmormântării s'au efectuit prin S. Lor Z-noviu Dimitrescu paroh în — loc și Ignatiu Mara, paroh în Groș — ear răspunsurile funebre le-a executat corul din loc, condus cu multă dibăcie de iubitul nostru învățător: Petru Colțeu. Rămășițele pământești au fost așezate spre vecinica odihnă în 6/26 Faur. 1903 la 11 ore a. n. în cimiterul ort.-rom. din Dumbrăvița. Vecinica amintirea ei! Petru Despa și Maria ca părinți, Sofia ca soră, Teodor Cosma și soția, Ioan Crișan și soția ca unchi și mătușe. N. Țeran și soția ca nași, Valeria Neli, Aurelia, Julius, Manius, ca veri și verișoare etc. etc.

— Înfrânți de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că neuitatul nostru tată, socheru și moș Iosif Olariu, învățător în pensiuie, a trecut la cele eterne Joi în 6/19 Februarie a. c. la orele 4 dimineața, în etate de 70 ani. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct se vor depune spre vecinica odihnă Vineri în 7/20 Februarie a. c., la 2 ore după amiază, în cimiterul gr.-or. rom. din loc. Caransebeș, în 6/19 Februarie 1903. Fie-i țărina ușoară! Dr. Iuliu Olariu, Dr. Valeriu Olariu, fil., Elena Olariu, n. Popazu noră. Lucia și Elvira nepoate.

— Carolina Baiantiu născ. Oprean preteasă, a încetat din viață după un morb lung și greu în 29 Ianuarie v. la 6 ore p. m. în al 36-lea an al etății și al 14-lea an al fericitei sale căsătorii împărțită cu sf. taine. Rămășițele pământești, după implinirea ritualelor bisericesti sau depus spre eterna odihnă Vineri în 31 Ianuarie în cimiterul gr.-or. din Românești. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

Patria, institutul de credit din Blaj, și-a ținut Sâmbătă trecută adunarea generală, fiind de față 22 acționari, cari reprezentau 205 voturi. Din raportul direcțiunii estragem următoarele: Depunerile au crescut față cu trecut cu 100 mii cor. așa că acuma s'au ridicat aproape de 1 $\frac{1}{2}$ milioane; de asemenea escomptul de cambii au trecut peste 1 $\frac{1}{2}$ milioane. Hipotecarul și lombardul s'au ridicat fie care până aproape de 300 mii cor. Față cu acestea este casa societății de 48 mii cor. efecte în valoare de 66500 cor. nominal, realitate în preț de aproape 26 mii cor. fondul de rezervă, care după adunarea generală a atins cifra de 291 mii cor întrecând capitalul social cu peste 70 mii cor. Fondul de pensiuie e de 25 mii; circulația anului s'a apropiat de 15 milioane. Venitul curat a fost de 52,735.53 cor. iar cuponul se plătește la 15 zile după adunare cu 28 cor. Din aceste câteva cifre e evident, bă institutul „Patria” e unul dintre celea mai solide și mai de frunte, grație conducerii înțelepte și socotite. Cuota destinată scopurilor de binefacere a fost de 5086 77. din care s'a dat pentru spitalul studenților 1500 cor. (Patria are nobila intențiune de a-l ridica) școalei de fetițe 150 cor. școalei elevilor de meserie 150 cor. restul s'a lăsat la dispoziția Direcțiunii, împărțit și acesta, tot spre scopuri culturale (intern. prepar. re-un. pompier. Casina etc.). În direcțiune au fost realeși: Sim. P. Mateiu, George Muntean și Silvestru Nestor.

Un slab președinte al comitetului parochial. Paotoforul Ioan Marta din Pianul de jos, numit Șusturul, văzându-se și el acum îmbrăcat în haine domnești, s'a sumeșit, zicându-și, Eu acum sunt domn; prost — la omul prost; numai acesta mai ține la biserică, botez și d'al de astea. — Așa n'a primit pe preotul la Bobotează cu crucea în casă. Și oamenii așa se vede că țin la legea lor, că l'au pus în fruntea comitetului parochial. Trist și urit!

Petreceri. Casina română din Bozovici are onoare a vă invita la petrecerea cu joc ce va aranja la 26 Februarie st. n. 1903 în localul casinei (Hotel Stanoiloviciu parter) Prețul de intrare pentru membrii 80 fleri, nemembrii 1 cor. 20 fl. de persoană. Inceputul la 8 ore seara. — Suprasolvirile marinimoase adresând către presidul casinei se primesc cu mulțumire.

— *Serată musicală* urmată de dans arangiază tinerimea română din Oradea mare sub presidul de onoare al dnului Ceriolan Papp cu concursul binevoitor, a d'șoarelor Lucreția Mureșan și Irina Popovits. Joi la 26 Februarie st. n. 1903 în sala mare a hotelului „Arborele verde”. Venitul curat e destinat spre mărirea fondului de ajutorare al tinerilor lipsiți.

— *Balul meseriașilor români* din Oravița montana ce se arange za Duminecă la 1 Martie n. 1903 în sala hotelului „Coroana Ungariei” în beneficiul fondului lor bisericesc din care se va ajuta și copil sărac din localitate.

— *„Reuniunea de citire și cântări”* din Dalboș și invita la concertul imitativ cu teatru ce-l va aranja Joi în 13/26 Februarie 1903, în ospătaria „Vănturii” din loc.

— *Corul gr.-or. rom. din Răcășdia* invita la producțiunea ce o va aranja Duminecă în 16 Februarie (1 Martie) 1903 în localitatea școalei din loc sub conducerea d-lui Emilian Novacovicu.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 21 Februarie. Proiectul de lege militar a fost votat azi noapte la orele 2 și 15, după o ședință destul de furtunoasă a Reichsratului.

Budapesta, 21 Februarie. În Dietă se urmează cu discuția asupra proiectului de lege militar. Eri ședința întreagă a vorbit kossuthistul Bizony Akos. Tot e s'a validat alegerea lui Ciocan.

Red. respons. Ioan Russu Șiriani
Editor Aurel Popovici-Barciar

Salvatorul vieții.

O poveste adevărată din viață, de *Fábián András, Turkeve.* (Reproducerea oprită.)

De când e lumea lume, nimeni n'a avut așa mare folos de știința de carte ca tatăl meu, care a fost foarte greu bolnav, și dacă a scăpat, are s'o mulțumească faptului, că a știut ceti.

Opt ani a zăcut de boală de stomac, colici și anemie. Vara suferia în fie care an de palpității și durcri de inimă. Acestea erau boalele interne; dar' suferia și de ghicht, reumatism, dureri de șele îngrozitoare, și nimic nu-i ajuta! Își cheltuisse toată averea cu leacurile și toată ziua sta în perne lângă sobă, cetind din cartea de rugăciuni și din calendar. De odată cetind, bătăranul exclamă:

Asta-i! — — — Ce? Intrebăm noi.

Asta-i! Repetă el, arătându-ne o poveste intitulată: „Secretul unui om bătrân“ în care spune Ștefan Szabó jun., cum n'a putut să-i ajute nimic pe lume, decât vestitul Fluid-Elsa din farmacia Eugen V. Feller din Stubica, Strada Bisericei Nr. 92 (Comitatul Agram), cu care s'au mai vindecat o mulțime de oameni din satul lui.

Noi n'am vrut să stricăm voia bună a bătrânului, și i-am comandat dela farmacia Eugen V. Feller din Stubica, Strada Bisericei „la sfânta Trime“, cu 5 coroane, 12 sticle de Fluid-Elsa, cât mai puțin nu trimite. Farmacistul ni-a trimis cu ramburs dusina de sticle cu Fluidul-Elsa, împreună cu indicațiunile de întrebuințare, și el însuși a plătit taxa postei.

Patru-sprezece zile a bătut bătrânul nostru tată, la fie-care oră, câte 20 de picături de Fluid-Elsa într'o linguriță de lapte, și în fie care seară și dimineață s'a frecat pe trup cu acel Fluid-Elsa. Dela ziua a noua i-a fost deja mai bine și a început cu încetul să umble. În două săptămâni a fost pe deplin sănătos.

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Strada Bisericei 92 (Comitatul Agram) Să dea Dumnezeu, ca acest minunat leac să nu se isprăvească nici-când și să ajute

Veritabilul lui Feller „Elsa-Fluid“

(Fluidul-Feller extras de plante, de miros plăcut, cu marea „Elsa“.)

Atât pe descrierea modului de folosire, cât și pe fiecare sticlă trebuie să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa“ și subscrierea „Feller“. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin „Elsa-Fluid“ a fost decorat cu medalia de aur. Comandați „Elsa-Fluid“ cu rambursă postală și prin alăturarea costului. Costă

Cu ambalaj și port postal, cum și descrierea modului de folosire.	12 Sticle sau	6 Sticle duble	5 Cor.	— fil.
	24	12	8	60
	36	18	12	40
	48	24	16	—
	60	30	20	—

Gratuit se dă o sticlă după comandarea unei duzinei!

Să vă feriți de contrafaceri! Numai „Elsa-Fluid“ lui Feller e veritabil! Dacă cutare epistolă s'ar perde să se scrie recomandat

Se mai recomandă:

„Elsa-Pillen“, Rabarbera lui Feller.

Medicina cea mai bună, mai ieftină, mijloc de o mie de ori probat, lucră repede, și-gu) fără dureri, face apetit, tocmește mistuirea, alină durerile de stomach și a organelor de mistuire. Un ambalaj (6 cutii) costă cu avizul de folosință 4 coroane.

Te rog să-mi trimiți pe lingă rambursă 24 sticle de Elsa-Fluid. Ori ce boală se curează la mine prin Elsa-Fluid. Chiar și contra insomniei au efect 10—20 picături în lapte.
Serie la 5/III. 1902.
Gottfried Seipold din Sibiu.

Te rog să-mi trimiți din nou 24 sticle de Elsa-Fluid, care i-a folosit nevastei mele la sgarciul de stomac, iar fiicul meu prieten la dureri de inimă. Cu mulțumiri și salutare.
Ioan Wawerla, morar.
Belovar, Creația.

Cine dorește să primească „Elsa-Fluid“ cum și „Pillulele-Elsa“ de Feller se comande la:

EUGEN V. FELLFR

861 10—10 Ifertantul Alteței Sale prințului Filip de Bourbon

farmacist în Stubica, strada Bisericei Nr. 92, (Comitatul Agram.)

Depozitul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, Király-utca 12, Dr. Eggers „Reichs-Palatin“, farmacist, Váci-körut 17 și la farmacia Béla Zoltán, V., Szabadság-tér. În Arad se capătă la farmacia Iulius Tábor și Kelemen v. Földes.

A apărut:

STROPÎ DE RÓUĂ

DE

ELENA DIN ARDEAL.

Prețul 1 cor. plus 3 fil. porto.

Se află de vânzare la Administrația ziarului „Tribuna Poporului“.

În grabă a aflat tot satul și împrejurimea, ca tatăl nostru s'a făcut sănătos. Toți au comandat Fluidul-Elsa și tuturora li-a ajutat. Amintesc aci numai câte-va casuri: Ștefan Dandur suferia de slăbia ochilor, din cauză de bătrânețe; era aproape orb, când a început să întrebuințeze Fluid-Elsa. În șase săptămâni vedea ca un tânăr. Ioan Nagy, și alți douăzeci aveau junghiuri, vătămătură, dureri de cap și de șele, tușiau foarte rău și avuseseră și influență. Și pe toți aceștia Fluidul-Elsa i-a făcut pe deplin sănătoși. Femea lui Carol Erős avea ameteți, dureri de piept și friguri. Găzdăria preotului avea orbanți în față, rane pe picioare și dureri de gât. Șase copii ai lui Kolompár András au avut de-odată gălbinare și au suferit de limbrici și lipsă de scaun, Fluidul-Elsa a lui Feller pe toți 'ia vindecat și a ajutat pentru toate boalele câte există.

Fluidul-Elsa a devenit din ce în ce mai renumit; oamenii săraci au adunat bani împreună și au cumpărat 4 duzine cu 16 coroane, ca să le vină mai ieftin. Chiar și pentru vite și porci a ajutat. Tatăl meu s'a gândit mult, cum să-i poată mulțumi d-lui Eugen V. Feller care 'i-a salvat viața. Când, într'o zi ne întorceam dela biserică, mi-a zis: Am să mulțumesc științei de a ceti, că am găsit acest minunat leac în calendar.

dar. Scrie deci, iubite fiule, farmacistului Feller cât de bolnav am fost, și că numai Fluidul-Elsa m'a salvat. Și să nu cruce cheltuiala de a o publica aceasta prin ziare și calendare, ca să știe toată lumea, cât de minunat și trebuincios este „Fluidul-Elsa“.

Voi, iubiti cetitori, dacă vreți să comandați „Fluid-Elsa“, adresați-ve în chipul următor:

Pachetarea în provincă gratuit!

Cornel Tămășdan,

prăvălie de coloniale, de delicatose și de ape minerale.

Arad, Iozseffherczeg-ut nrul 12.

Își recomandă prăvălia bogat asortată, unde să capătă din primul isvor articoli de coloniale și delicatose, teo și rumul cel mai fin din străinătate, tot felul de ape minerale, vinuri din țară și din străinătate, șampane franceze și ungurești, cognacuri, toate cu prețurile cele mai moderate.

Așigurând P. T. public despre un serviciu prompt și ieftin sunt

cu deplin respect

Cornel Tămășdan.

La plățile în bani gata se dau favoruri de 2 procente.

Serviciu prompt și grabnic.

Telefon nr. 419.

Telefon nr. 419.

CONVOCARE.

Domnii membri ai asociațiunii de ajutorare „Berlișteana“ din comuna Berliște sunt p in aceasta în sensul §-ului 26 din statute convocați

la I-a adunare generală ordinară

care se va ține în comuna Berliște la 8 Martie 1903 la 2 ore p. m. în localul asociațiunii.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea asociațiunii a I-ului an de gestiune (și notificarea membrilor de nou intrat).
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decisiune asupra compturilor și darea absolutului.
4. Decisiune asupra profitului curat.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghere conform §-ului 47 din statute.
7. Eventuale propuneri făcute în sensul §-ului 37 lit. i.
8. Esmiterea celor 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

Dat din ședința consiliului comun ținută la 8 Februarie 1903.

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanțului.	Passiva
Casa în numărar	256 27	Capital soc : 152 quote à 20 Cor. = 3040
Inventarul marfet	2569 21	Fondul de rezervă . . . . .
Spesele de fondare	Cor. 300.—	Creditori . . . . .
După amortisare de 1/3 parte	50.— 250 —	Profit curat . . . . .
Mobilier	Cor. 266.00	
După amortisare de 10%	26.61	
Debitori	274 30	
	3589 23	3589 23

Esșite	Contul Perdere și Profit.	Intrate
Salarii	341 40	Venit din vinderea marfet . . . . .
Dare de trafic	14 —	1412 42
Trasuri	97 38	
Asigurațiune	29 50	
Inregistrarea firmei la tribunal și statut	135 20	
Diverse spese	280 20	
Amortisare din speșele de fondare	59 —	
„ „ mobilier	26 61	
Profit curat	438 13	
	7412 42	7412 42

Berliște, la 31 Decemvrie 1902.

910 1—1

Direcțiunea:

Dionesie Ambruș m. p., Ioan Măgărin m. p., George Mioc m. p.
director.
Dumitru Măgărin m. p., Ioan Măgărin m. p.
Ioan Muntean m. p., Nicolae Muntean m. p.,
comerciant. cassar.

Bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor esamindu le conform legii și statutelor le-am aflat esacte și cărțile purtate în regulă.

Berliște, la 31 Ianuarie 1903.

Comitetul de supraveghere:

Petru Danescu m. p., Simeon Măgărin m. p., Nistor Irimia m. p.
președinte.
Ioan Muntean m. p., Nicolae Muntean m. p.
Pavel Muntean m. p., Ioșif Adam m. p.